



KONTRASTER: Den ene bygningen kan vi ønske blir liggende lenge, lenge, den andre er ikke tilpasset, er ikke original og viser ingen synlige kvaliteter for oss som ser dem begge i vårt byrom, skriver Terje Sølsnes. Foto: Stian Lysberg Solum

## Operaen vs. Munch

**En kort og helt personlig opplevelse av to monumentale bygninger i Oslo.**

**TERJE SØLSNES**, tidligere NRK-journalist, med bakgrunn i kunsthistorie



Endelig. Nå snakkes det mye om arkitektur. Det er bra. Arkitektur er en av de viktigste kunstneriske uttrykksformer. Hvorfor? Fordi den angår oss alle, og vi kan ikke velge oss bort fra den.

Vi kan la være å like en malers verk, vi kan la være å gå på en konsert, vi kan velge bort mange av tilbudene i det moderne samfunn. Og livet er allikevel det samme som før. Men vi kan ikke overse et hus, en bygning. De er der, rett foran oss uansett om vi ønsker det eller ikke. Dette påvirker oss.

Architectura mater artium, arkitektur er kunstenes mor. Og en mor bør ta vare på barna sine, i dette tilfelle alle oss som lever rundt og i nærhet av denne 'moren'.

Oslos spesielle kjennetegn er den blå fjorden og de grønne åsene som omkranser byen. Dette er en kvalitet vi ikke bør miste. Dette skal vi ta vare på.

Operaen ligger helt innerst i Bjørvika, den er som en rest av vinterens islagte fjord, vakker som en rest av et isfjell som ble presset opp mot land da våren kom.

Munch-museets mastodont rager rett opp fra vannet, sterkt og stivt, ja, så mye rett opp at den ødelegger for utsikten mot Ekeberg-åsen. Det burde vel ikke være meningen?

Operaen er lys og åpen, og den inviterer oss til å komme. Vi kan spasere på den, gå på den, sitte på den, stå på den, ligge på den, uansett, den tar imot. Den italienske Carrara-marmoren og de store vindusflatene vender seg vennlig mot oss.

Munch-museet stikker stramt rett opp fra fjorden, mørk, uvennlig, nærmest truende. Det ser ut som bygningen er dekket av blikk eller aluminium. Den ser billig ut. For meg er den mer avvisende enn inviterende.

Snøhetta er ansvarlig for huset til Den norske Opera og Ballett. Dette er et arkitektkontor som er kjent over hele verden. Da de designet biblioteket i Alexandria, var ingen lenger i tvil om hva de kunne med sin kvalitet og originalitet.

I Bjørvika går land og vann går over i hverandre, og vi som publikum går sammen med dem, inn og opp i skjønnhet.

Munch-museet valgte et annet arkitektkontor, firmaet Estudio Herreros ved Juan Herreros. Det som er spesielt ved designet her, er blant annet «Lambda-knekket». Lambda er i utgangspunkt en gresk bokstav med denne knekken. Det kunne jo være originalt. Men er det ikke! Allerede ca. 10 år tidligere hadde disse arkitektene satt opp en identisk bygning i Las Palmas på Kanariøyene. Også der var det - og er det - stor motstand mot denne monstrøst himmelstrebende aluminiumsbygningen.

Og altså: Så mye for originalitet!

To ganske nye, monumentale bygninger sentralt i Oslo, og som i tillegg ligger ved siden av hverandre, viser hvor ulik arkitektur kan være. Det viser også at arkitektur kan være god, og arkitektur kan være mindre god, både i seg selv og ikke minst i sammenheng med sine omgivelser. Den ene kan vi ønske blir liggende lenge, lenge, den andre er ikke tilpasset, er ikke original og viser ingen synlige kvaliteter for oss som ser dem begge i vårt byrom.

Publisert i VG: 24.05.21